

KLJUČ SREĆE Bivši beskućnik dobio priznanje za rad u Muzeju ovčarstva na Cresu

Romano Faganel ne skida osmijeh s lica i ništa mu nije teško

Romanu se u Lubenicama život pretvorio u pjesmu

Život ga nije mazio – odrastao je u domovima, a na ulici je od svoje četrnaeste godine. Radio je sve i svašta, kao fugir majstor, konobar i čuvar kampa.. Na Cresu se sve promijenilo...Tekst i fotografije
Walter SALKOVIĆ

LUBENICE ► Dok je stajao na pozornici malološinskog hotela Bellevue, podignutih ruku i s dječakim osmijehom na licu, Romano Faganel je izgledao kao da se popeo na vrh Everesta. Iako je oko njega stajalo još dvadesetak osoba nagradjenih u akciji Hrvatske turističke zajednice »Čovjek – ključ uspjeha«, za Romana su stotine ljudi u publici, svi političari, predstavnici javnih službi, turistički djelatnici, pljeskali samo njemu. Vidjelo se da je presretan, iako pomalo uzbuđen i pod tremom, što je priznanje za djelatnika godine u objektu kulturnog naslijeđa sada u njegovim rukama. Sasvim zaslužen.

– Bio je to neki osjećaj koji ne razumijem, koji nisam nikada doživio i ne mogu ga opisati. Čuo sam kad su me prozvali, ali nisam čuo ništa što su govorili o meni, kako su me predstavili. Bio sam uzbuđen i ponosan. Drago mi je što je netko prepoznao moj rad, da dobro radim svoj posao u Lubenicama – opisuje Romano dodjelu priznanja, te kaže da će i dalje nastaviti raditi kao do sada.

Cijela kandidatura izvedena je njemu »iza leđa«. Creska

turistička zajednica i Ruralna otočna grupa – Muzej ovčarstva, za koju radi u Lubenicama, smatrali su da upravo on zasluži priznanje za djelatnika godine. S njima bi se sasvim sigurno složili i mnogobrojni turisti koji su proteklih godina posjetili Muzej ovčarstva u Lubenicama.

Selo – veliki muzej

Nasuprot uobičajenim muzejima, nije to neka velična ustanova već se radi o

skromnom postavu u dvije zgrade. Muzej ovčarstva zauzео je dva kata bivšeg župnog dvora, a u nekadašnjoj školi, umjesto klupa i ploče, danas se nalazi galerija s izložbom raznih uporabnih i dekorativnih predmeta od vune.

Grupa entuzijasta okupljena u Ruralnoj otočnoj grupi od 1999. godine na području Lubenica provodi niz projekata s ciljem promicanja i očuvanja autohtonog pučkog graditeljstva, valorizacije pri-

rodnog i kulturno-povijesnog naslijeđa, te zaštite okoliša. Zajedno sa creskom udrugom Ruta osmislili su zanimljiv projekt Festival vune kojim žele pokazati kako vuna nije otpad nego može biti korisna sirovina. Godine 2008. započeli su s bilježenjem i očuvanjem tradicijskog ovčarstva, te su uspjeli povijest te nekad najvažnije otočne gospodarske djelatnosti pretočiti u zanimljivu multimedijsku izložbu.

U stvari je cijelo selo jedan veliki muzej. Preko ljeta ga posjećuju stotine turista, a i potomci starih Lubeničana ljetne praznike provode u mjestu svojih baka i djedova. Kad stignu jesenski i zimski mjeseci gradić opusti, a posljednje četiri »autohtone« starije pripremaju se za zimu.

Rad kao opuštanje

Uz njih su i dvojica pridošlica, Marijan Dikić i Romano Faganel, koji su nakon niza teških životnih situacija svoj dom našli u Lubenicama. U riječkom prihvatilištu za beskućnike »Ruže sv. Franje« upoznali su Marija Šlosara, jednog od osnivača lubeničkog Muzeja ovčarstva, koji im je ponudio da se smjeste u Lubenicama i rade u Muzeju.

– Kad sam počeo upoznavati ovo mjesto, dogodio se neki »klik« u meni i zaljubio sam se u Lubenice. Prije o

Lubenicama nisam znao apsolutno ništa, osim da je to jedno mjesto na otoku Cresu. Ali kad sam tu došao i upoznao mjesto i ljude, odlučio sam ostati, ispričao je Romano. Život ga nije mazio, ali od kad je došao u Lubenice sve se promijenilo.

– Sad mi je život pjesma – kaže.

Odrastao je u domovima, a na ulici je od svoje četrnaeste godine. Radio je sve i svašta, kao fugir majstor, konobar i čuvar kampa, a bavio se i socijalizacijom pasa. Romano i u Lubenicama ima dva psa koji ga vjerno prate na dugim šetnjama prirodom, bilo da prikuplja odbačenu ovčju vunu koja je osnovno sredstvo za njegov rad u Muzeju, bilo da bere bilje od kojeg priprema zdrave čajeve.

Kad je došao u Lubenice dobio je zadatak da čuva Muzej ovčarstva. S vremenom je naučio sve o Muzeju, zatim štošta i o Lubenicama, tako da sada gostima može pričati razne priče i podučavati ih o zanimljivostima tog kraja.

– I to na hrvatskom i engleskom, pohvalio se. Dio zaduženja dijeli s Marijanom, zajedno prikupljaju vunu, čiste je, peru i suše, zatim češljaju autohtonim alatom grabunom. Putnici koji naiđu u lubeničku školu često nadu Romana kako filca. Posebna je to tehnika obrade vune vo-

„Kad sam počeo upoznavati ovo mjesto, dogodio se neki »klik« u meni i zaljubio sam se u Lubenice. Prije o Lubenicama nisam, znao apsolutno ništa, osim da je to jedno mjesto na otoku Cresu. Ali kad sam tu došao i upoznao mjesto i ljude, odlučio sam ostati

dom i sapunom koja dugotrajnim gnječenjem postaje kompaktna i od nje se mogu proizvesti razni predmeti. U posljednje vrijeme Romano najviše izrađuje šarene vune futrole za mobitele.

– Volim filcati jer me to opušta. Ne mislim ni na što, a stvaram nešto korisno. Filcati me naučila Vesna Jakić iz udruge Ruta, kao vjerojatno i sve ostale koji to znaju raditi na otoku, smije se Romano i s ponosom prepričava kako je mnoge turiste uvjerio da isprobaju sami nešto isfilcati. Osim što se opuste i zabave, na kraju odu iz Lubenica sa suvenirrom koji su sami napravili.

Vole ga i turisti i domaći

Srdačan i komunikativan, osim s turistima zblizao se i s domaćim stanovništvom. Rado će im napraviti uslugu, pa su ga Lubeničani dobro prihvatili. Nonice se nerado fotografiraju, pa je na to pristala samo tetu Marija, iako nije bila baš najsretnija kad je saznala da će fotografija nje i Romana završiti u novinama.

Teta Marija nije bila baš najsretnija kad je saznala da će fotografija nje i Romana završiti u novinama